

18.10.2018

POL-2018-43983

Sisäministeriö
Maahanmuutto-osasto

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta, Poliisihallituksen lausunto

1 Yleistä

Sisäministeriö on pyytänyt Poliisihallitukselta lausuntoa sisäministeriössä valmisteltuun luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ulkomaalaislain uusintahakemusten tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevia säännöksiä. Esityksessä ehdotetaan muutoksia käännättämispäätöksen täytäntöönpanoa koskeviin säännöksiin tilanteissa, joissa hakija on jättänyt ensimmäisen tai myöhemmän uusintahakemuksen. Kansainvälistä suojelua hakeneen työnteko-oikeutta koskevia säännöksiä ehdotetaan täsmennettäväksi. Esityksessä ehdotetaan kansainvälistä suojelua hakeneen matkustusasiakirjan ottamista viranomaisen haltuun, kunnes hakijalle on myönnetty oleskelulupa tai hän poistuu maasta. Lisäksi esitetään, että ilman huoltajaa tulleen alaikäisen perheen yhdistämisen edellytyksenä olevaa perheenkokoajan alaikäisyyttä koskevaa säännöstä muutetaan.

Poliisihallitus antaa lausuntonsa edellä kerrottuihin ulkomaalaislain muutoksiin alla olevissa erikseen otsikoiduissa kohdissa.

2 Uusintahakemusten tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevia säännöksiä

Esityksen tavoitteena on vähentää uusintahakemusmenettelyn väärinkäyttömahdollisuuksia ja ohjata hakijat esittämään kaikki tiedossaan olevat kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen kannalta merkitykselliset seikat ja perusteet jo ensimmäisen hakemuksen tai sitä koskevan muutoksenhaun yhteydessä. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ulkomaalaislakia siten, että uusintahakemuksen tutkittavaksi ottamisen edellytyksistä säädettäisiin erikseen.

Maahanmuutto-osasto pyysi erikseen sähköpostitse Poliisihallitukselta tilastoja vuodelta 2018 uusintahakemuksen johdosta keskeytyneistä maasta poistamisista.

Poliisi käynnisti valtakunnallisen palautusten täytäntöönpanon valmiusryhmän (palautuspooli) toiminnan lokakuussa 2017. Palautuspoolin ensisijaisena tehtävänä on maastapoistamispäätösten

täytäntöönpanotoiminnan varmistaminen ja tehostaminen niin sanottuihin haastaviin palautusmaihiin tilanteessa, jossa palautuspäätösten täytäntöönpano on ruuhkautunut ja edellyttää tehostettua resurssien käyttöä ja saattopalautusten tiukkaa aikataulutusta. Poolin perustamisen jälkeen maasta poistamisen täytäntöönpano 11.10.2017–30.9.2018 poolin palautusten osalta on keskeytynyt uuden tp-hakemuksen johdosta yhteensä 47 kertaa. Tämän lisäksi saattaa olla keskeytymisiä poliisilaitosten omissa, poolin ulkopuolisissa, palautuksissa uusintahakemusten johdosta. Poliisihallituksella ei ole tietoa siitä, ovatko nämä uusintahakemukset olleet aiheettomia ja ainoastaan täytäntöönpanon estämiseksi tehtyjä väärinkäytöksiä,

Poliisihallitus pitää hyvänä, että lainsäädäntömuutoksella pyritään vähentämään uusintahakemusmenettelyn väärinkäyttömahdollisuuksia.

3 Käännättämispäätöksen täytäntöönpanon muuttamisesta jätettäessä ensimmäinen tai myöhempi uusintahakemus

Poliisihallitus pitää hyvänä, että lainsäädäntöä pyritään selventämään ja tarkentamaan täytäntöönpanon osalta jätettäessä ensimmäinen tai myöhempi uusintahakemus. Poliisin kannalta tilanne ei sinällään muuta nykytilaa, koska hakemus tulee kuitenkin ratkaista Maahanmuuttoviraston toimesta ennen maasta poistamisen täytäntöönpanoa.

4 Kansainvälistä suojelua hakevan työnteko-oikeutta koskevien säännösten muuttaminen

Poliisihallitus pitää erittäin hyvänä, että tämä tulkinnanvarainen ulkomaalaislain kohta tarkennetaan ja ulkomaalaisvalvontaa suoritettaessa mahdollisen sanktion määrääminen selventyy.

5 Kansainvälistä suojelua hakevan henkilön matkustusasiakirjan haltuun ottamista koskevien säännösten muuttaminen

Matkustusasiakirjan haltuun ottaminen turvapaikkaprosessin ajaksi on keskeinen asia poliisin näkökulmasta, jotta mahdollisen kielteisen turvapaikkapäätöksen jälkeen maasta poistamisen täytäntöönpano voidaan turvata. Matkustusasiakirja on keskeinen palautuspäätöksen täytäntöönpanon kannalta moniin Suomelle kriittisiin palautusten kohdemihiin.

Poliisihallitus esittää, että lainkohdassa tai sen perustelussa tuotaisiin selkeästi esille, mitä tarkoitetaan ”poistuu maasta” – kirjauksella Ulkl 95 §:ssä. Tulisiko tässä mainita esimerkiksi poistumassa päätöksessä mainittuun kohdemaahan?

Poliisihallitus pitää erittäin hyvänä sitä, että matkustusasiakirjan haltuun ottaminen turvapaikka-asian käsittelyn ajaksi kirjataan selkeästi lakiin.

6 Ilman huoltajaa tulleen alaikäisen perheen yhdistämisen edellytyksenä olevaa perheenkokoajan alaikäisyyttä koskevan säännöksen muuttaminen Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisukäytännön edellyttämällä tavalla.

Tässä asiassa poliisihallituksella ei ole lausuttavaa.

Poliisiylitarkastaja

Mika Heinilä

Poliisitarkastaja

Ari Jokinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 18.10.2018 klo 10:25. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Poliisiylitarkastaja Niina Uskali
Poliisihallitus, Esikunta
Sisäministeriö, kirjaamo
Sisäministeriö Maahanmuutto-osasto

Tiedoksi

Poliisitarkastaja Marko Heikkilä
Poliisitarkastaja Jukka Hertell